

مریم حاجیلو

در خواب دویدن

به جز تخت مسئول خوابگاه، بقیه‌ی تخت‌ها دوطبقه‌اند. در
واقع چندتا لوله‌ی کج وکوله را سروته هم جوش زده‌اند؛ رنگ
طوسی مرده‌ای هم مثلاً برای خوشگلی - مالیده‌اند روش و شده تخت؛
تختی که هرماه باید کلی بابتش "سلفم"، همین است.
اتفاق‌ها با آن تخت‌های زمخت و چیدمان دلگیر، آدم را یاد زندان زنان
می‌اندازند. لااقل توفیلم‌هایی که من دیده‌ام این ریختی بودند.
چندتا از تخت‌های بالا خالی اند انگار - شاید هم صاحبان‌شان رفته‌اند
مرخصی یا جایی - ولی من طمعی به شان ندارم. دلیلش هم خاطره‌ی نحسی
است از دوران کودکی‌ام. آن وقت‌ها که هنوز آن قدر بزرگ نشده بودم که حتی
درس و مشق داشته باشم. داشتم یک تابستان نه چندان گرم رامی‌گذراندم -
آخر، جایی که بچگی تهوع‌آورم را آنجام‌است مالی کردم، منطقه‌ی سردسیری
بود - و به خیال خودم، دیگر آن قدر بزرگ شده بودم که بتوانم تنها‌یی از نرdban
بروم بالا و برای اولین دفعه پا بگذارم به پشت بام خانه.
فکرمی کردم حتماً دنیا از آن بالا رنگ دیگری دارد و می‌خواستم هر طور
شده، آن رنگ را - که لابد فقط آن بالایی‌ها می‌دیدندش - ببینم و دریابم.
پا گذاشتم روی نرdban و توانستم خودم را تا آخرین پله بالا بکشم. چه کیفی
داشت! دنیا انگار زیر پام بود. از سر دیوارها می‌توانستم حیاط‌ها را ببینم
یا کوچه‌ی آن طرف ترشان را. داشتم از هیجان می‌مردم که آن اتفاق افتاد و

یا نه، دارد اشتباه می‌کند و تا چند ثانیه‌ی دیگر، همه‌چیز تمام است؟ او به هیچ‌چیز و هیچ‌کس فکر نمی‌کند حتی به مردن، فقط دردی که انتظارش را می‌کشد، عذابش می‌دهد. چیزی ناشناخته که توپاها جان می‌گیرد و آنقدر شدید است که یکهواز خواب می‌پراندم...

تنها تخت بی‌صاحب پایین را کرایه می‌کنم. بدون اینکه - درست و حسابی - نگاهی بهش بیندازم. بعد، اسم مسئول خوابگاه را از میان پچ‌پچ ساکنان آنجا می‌فهمم: «ابافیل».

از آن اسم‌هایی است که به خاطردیکته و تلفظ مشکلش، به سختی در یادم می‌ماند؛ ولی درباره‌اش فکر نمی‌کنم. شاید این جوری راحت تر باشند به خاطر بسپارمش. و این بابا، با آن اسم عجیب‌ش، باز هم لبخندی ساختگی و نچسب تحويلم می‌دهد؛ برای چندمین بار، بی‌آنکه ملتفت باشد با این کارش، چقدر دارد کفری ام می‌کند. معتقد است دم در بدء و اصرار دارد بروم توتخت و هم‌اتاقی‌های آینده‌ام را از نزدیک ببینم. نمی‌داند که خیلی برایم توفیری نمی‌کند که قاتی چه جمعی باشم. بین یک عدد تن لش کثافت، بین دله‌زدها یا بین مدعیان مؤمن پری صفت. مطمئن هیچ‌کدام شان دخلی در روند زندگی مزخرف ندارند. راستش، نظرم در مورد همه‌شان یک‌جور است؛ غیرقابل اعتماد و دور ریختنی‌اند. اما این را هم خوب می‌دانم که باید تحمل‌شان کنم. پس، از همان لحظه، روزی چند ساعت تمرين صبر و شکنیابی را توپرname را درهم برهم روزانه‌ام می‌گنجانم.

ابافیل بدون اینکه دیگر آن لبخند مسخره رول بش باشد می‌گوید: «شاید اصلاح‌نظرتون راجع به اجاره عوض شد. بیایید تولطفاً!»

صداش محتاط است.

می‌رود تو اتاق و داد می‌زند: «بیا! بیا با بچه‌ها آشنا شو!»
اما من حرفش را گوش نمی‌کنم و برای فرار از آن همه‌چشم کنچکاو - که از دراتاق‌های دیگر هم به روم دوخته شده‌اند - راه‌پله‌ها را در پیش می‌گیرم.

هنوز که هنوز است، باور دارم که آن حادثه، نه در اثر بی‌توجهی من بود و نه در نتیجه‌ی بی‌عنایتی خدا. هر دو مان بی‌گناه بودیم. احتمالاً مقصراً خود نزدیک بود که هم چوبی بود و هم پوسیده و تا دلت بخواهد زهوار در رفته. آخرین پله از جا درآمد و همین چوب پوسیده‌ی مسخره، بهانه‌ای شد که از آن بالا پرت شوم پایین و عین هندوانه‌ی رسیده، صدا کنم. همان روز بود که فهمیدم زندگی تا چه حد می‌تواند گه باشد! تا چند وقت، تمام تنم کبود و کوفته بود. فکر کنم دو هفته‌ای طول کشید تا بتوانم از جایم جم بخورم و تکانی به تن کرخت شده‌ام بدهم. بعد از آن، مثل سگ از بلندی می‌ترسم. البته بیشتر ترسم را باید گذاشت پای کابوس‌های شبانه‌ی تکراری ام تا خود افتادن. افتادن کاری است که ما همیشه مشغول آنیم، گاهی می‌فهمیم، گاهی نه. و چه اهمیتی دارد؟

تو کابوس‌ها، روح خودم را می‌بینم که جای خیلی بلندی ایستاده، آن قدر بلند که اگر دستش را دراز کند، می‌رسد به ابرها. و از آن بالا گندۀ ترین چیزهای رو زمین هم عین نقطه، سیاه و کوچکند. روح، خوب دوروبرش را ورانداز می‌کند و تازه می‌فهمد کجا ایستاده؛ نوک صخره‌ای تیز و بالای کوهی بلند که قد کشیده رفته تا دل آسمان. آنچا چیزی دیده نمی‌شود جز هوای مه‌آلود که کوه و صخره، از میان آن و توده‌ای ابر، راه باز کرده و رفته توی کدری آسمان و محوشده. دل روح می‌لرزد و ترس، توان جنبیدن را ازش می‌گیرد. چشم‌هاش ناجور وق زده‌اند بیرون. با همان چشم‌های وق زده می‌گردد دنبال کسی یا چیزی که شاید به دادش برسد و صدالبته که چنین چیزی یا کسی در میان نیست. تو همین گیرودار، بادی با صدایی شیون‌مانند، می‌وزد و با نیرویی ناگهانی، روح را از صخره می‌کند و با خود می‌برد. روح من با ذهنی خالی از هر خاطره، در هوا معلق می‌زند و با خشونت کشیده می‌شود به طرف زمین. زمینی که نمی‌داند تا رسیدن به آن، چقدر باید انتظار کشندۀ را تاب بیاورد؛ یک سال، دو سال، یک قرن؟

ابافیل چشم دوخته به صورتم. تخم قهقهه‌ای چشم‌هاش به زردی می‌زند و آدم را یاد سگ بلا تکلیف می‌اندازد. سگی که نمی‌داند حمله کند یانه. از همان اول توذوقم زده و با همین کلمات "بسیار خب" بدبختی ام شروع شده. آخری‌ها، چیزی از حرف‌هاش نمی‌فهمم و چیزی هم نمی‌خواهم بفهمم. فقط الکی نگاهش می‌کنم تا خیال کند هنوز مات حرف‌هاش هستم. اما بعد، یک‌هه، دست‌های لاغر ش را جوری تو هوا و جلو سرو صورتش تکان می‌دهد که فکر می‌کنم الان است که مشتش باید توی صورتم و ناقصم کند. ناخواسته، سرم را می‌کشم عقب. خبری نمی‌شود. این چه جور حرف زدن است؟ سعی می‌کنم حواسم را به چیز دیگری جلب کنم.

کم کم، چرخش حلقه‌های گنده‌ی تو گوش‌هاش جذب می‌کند. انگار هیپنوتیزم شده‌ام. خیلی وول می‌خورند این حلقه‌های قد پیاله. بدجوری متعجب و مسحورم کرده. چطوری می‌تواند با آن‌ها راه برود؟ فکرم می‌رود به اسباب‌کشی فردا و صدای ابافیل می‌شود مثل وزوز مگس و تو سرم می‌پیچد. از جیبش چیزی درآورده. عینکی قاب صورتی که رو دماغ کوچک اما نافرش بدجوری مرا بدینم می‌کند. شده مثل آمپول زن‌ها. حتماً خیال می‌کند چقدر هم شیک و جدی شده با این عینک!

ساعتی رو دیوار رو به رو آویزان است. به عقربه‌هایش دقیق می‌شوم. باورم نمی‌شود. جدی جدی یک ساعت است که مخم را داده‌ام دست این دیوانه وا و هنوز دارد ادای آدم حسابی‌ها را در می‌آورد، و اصلاح‌هم خسته نشده. هی برایم قوانین عجیب و غریب پانسیون را بلغور می‌کند و به آن‌ها می‌بالد. دلم می‌خواهد داد بزم: «بابا فهمیدم. با خرکه طرف نیستی؟ شیر فهمم کردی. دونستم کی می‌تونم برم بیرون و از چه ساعتی ورود منوعه، می‌دونم که با تو چه شکلی باید رفتار کنم و با چه‌های خوابگاه چه جوری. چه تیپی لباس بپوشم که اعتبار خوابگاهت تو محل زیر سؤال نه و ساعت خاموشی، چند شبه. آخرش هم که غیر مستقیم ازم می‌خوای جاسوس است بشم. مگه

ساختمان دو طبقه است؛ از آن طرح‌های قدیمی. آن وقت‌ها انگار خیلی مد بوده که از وسط خانه ردیف پله‌های سنگی بچینند و این شکلی طبقه‌ی پایین را وصل کنند به بالا. همان پایین منتظر ابافیل می‌مانم. بوی نمی‌که کل خانه را برداشته، بدجوری دماغم را می‌زند. ابافیل هنوز بالاست و از وزوزهایی که تا پایین می‌رسد، پیداست دارد چیزهایی را به آن‌ها گوشزد می‌کند.

زیادی دارد لفتش می‌دهد. حوصله‌ام سرفته. نگاهم را می‌گردانم به دور ویرم؛ به سقف و کف، این طوری می‌شود که بدرنگ ترین موکت عمرم را می‌بینم؛ خفه‌ترین آبی نفتی. روهه‌رفته، قیافه‌ی خانه بدجوری مریض است و همه چیزش مات و بی خاصیت. حتی آدم‌هاش را هم این طور می‌بینم. نمی‌دانم چرا! شاید بدینی همیشگی آمده سراغم. شاید آن‌ها یک مشت آدم خوب و دوست داشتنی اند و از بدی خودم است که بد می‌بینم شان.

لم می‌دهم به یکی از چند صندلی پلاستیکی که دور میز چیده‌اند. ابافیل عین چی، بکوب بکوب از پله‌ها می‌آید پایین. وزن زیادی ندارد، اما حرکاتش سنگین است. با همین سنگینی می‌نشیند رو پله‌ی آخر، پرانرژی، "بسیار خب" می‌گوید و صندلی‌ای را می‌کشد طرف خودش. جایش را عوض می‌کند. آرنجش را می‌گذارد رو میز و لبخند می‌زند. دستم را فرو می‌کنم تو جیب کاپشن عاریه‌ای ام و آماده‌ی شنیدن حرف‌هاش می‌شوم، بی خبر از اینکه باید برای اراجیف بی سروته او کلی وقت هدر کنم. انگشت‌هاش را به هم گره کرده و دست‌هاش را گذاشته روی میز که سفید چرکی است و از پلاستیک بنجل. یک تلفن سبز آنالوگ هم روی میز قرار دارد. از آن‌ها که باید با انگشت، شماره‌هاش را بچرخانی. همیشه از این جور تلفن‌ها نفرت داشته‌ام. نمی‌دانم چرا. لابد مرا یاد چیزی می‌اندازد که به خاطر نمی‌آورم ش یا برای اینکه کاسب‌های قدیمی، همیشه یکی از این‌ها را می‌گذارند روی میزهایشان...